

بررسی تولید ورمی کمپوست از باگاس اصلاح شده و پسماند آشپزخانه با استفاده از کرم ایزنیا فوئیتیدا

نویسندگان: سید نادعلی علوی بختیاروند^۱، زهره ابراهیمی^۲، علی اکبر بابایی^۳،
عبدالکاسم نیسی^۳

۱. دانشیار گروه بهداشت محیط، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

۲. نویسنده مسئول: دانشجوی کارشناسی ارشد بهداشت محیط، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

Email: Ebrahimiz53@yahoo.com

تلفن تماس: ۰۹۳۸۶۸۳۱۷۵۶

۳. استادیار گروه بهداشت محیط، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

چکیده

مقدمه: رشد جمعیت و شهرسازی، مدیریت مواد زائد جامد را به یکی از بزرگترین چالش های زیست محیطی در دنیا تبدیل کرده است و در سالهای اخیر استفاده از کرم های خاکی برای دفع زائدات و تبدیل آنها به مواد سودمند مورد توجه قرار گرفته است. هدف از این مطالعه تولید ورمی کمپوست از باگاس و پسماندهای آشپزخانه توسط کرم خاکی ایزنیا فوئیتیدا می باشد.

روش بررسی: در این مطالعه ک بصورت تجربی انجام شد، تیمارهای باگاس و مواد زائد آشپزخانه با سه بار تکرار (در مجموع ۹ واحد آزمایشگاهی) تهیه شد. پارامترهای pH، کل کربن آلی، نیتروژن کج‌دال، فسفر در دسترس و پتاسیم کل به مدت ۶۰ روز اندازه گیری شد.

یافته ها: نتایج نشان داد که با گذشت زمان pH فرایند روند کاهشی داشته، و در تیمار شاهد مقدار ۱۳/۳۶±۰/۱۳، در نسبت ۱:۱ (مخلوط باگاس با زائدات آشپزخانه) ۶/۷۹±۰/۱۵ و در تیمار با نسبت ۱:۲ ۶/۵۸±۲/۶۲ حاصل شد. همچنین نتایج کاهش در کل کربن آلی (TOC)، نیتروژن کج‌دال (TKN)، C/N و افزایش در فسفر در دسترس (P) و پتاسیم (K) را نشان داد. در تیمار شاهد مقادیر TOC، TKN و C/N به ترتیب ۴۱/۲۰٪، ۵/۹٪ و ۱۲٪ کاهش یافته و مقادیر P و K ۳۲٪ و ۳۱/۳۷٪ افزایش یافت. در نسبت ۱:۱ مقادیر TOC، TKN و C/N به ترتیب ۴/۵۰٪، ۷/۳۹٪ و ۹/۱۷٪ کاهش یافته و مقادیر P و K ۵/۵۰٪ و ۷/۵۴٪ افزایش یافت. در نسبت ۱:۲ مقادیر TOC، TKN و C/N به ترتیب ۴/۵۴٪، ۳۳٪ و ۳۱/۲٪ کاهش یافته و مقادیر P و K ۵۲/۱۸٪ و ۵۷/۱۷٪ افزایش یافت.

نتیجه گیری: مناسبترین مخلوط کمپوست باگاس با زائدات آشپزخانه جهت تهیه ورمی کمپوست در نسبت ۱ به ۲ مشاهده شد و در اکثر پارامترهای های اندازه گیری شده برتری خود را نسبت به سایر تیمارهای مورد آزمایش آشکار نشان داد.

واژه های کلیدی: ورمی کمپوست، باگاس، پسماند آشپزخانه

طلوع بهداشت

دو ماهنامه علمی پژوهشی

دانشکده بهداشت یزد

سال پانزدهم

شماره: پنجم

آذر و دی ۱۳۹۵

شماره مسلسل: ۵۹

تاریخ وصول: ۱۳۹۳/۱۰/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۱۱/۲۵

مقدمه

امروزه رشد جمعیت و شهر سازی، مدیریت مواد زائد جامد را به یکی از بزرگترین چالش های زیست محیطی در دنیا تبدیل کرده است و این افزایش منجر به تولید شدید زائدات آلی شده است. بنابراین دفع زائدات و تبدیل آنها به مواد سودمند از نظر بازیافت منابع و پاکسازی زیست محیطی حائز اهمیت است (۱،۲).

اخیراً فرایند کمپوست با استفاده از کرم های خاکی کمپوست کننده، به عنوان یک فناوری آسان و یک فرایند طبیعت دوست به منظور به دست آوردن کود آلی از مواد زائد و تثبیت مواد زائد مورد توجه قرار گرفته است (۳). ورمی کمپوست (کمپوست کرمی)، کود آلی بیولوژیک می باشد که در اثر عبور مداوم و آرام مواد آلی در حال پوسیدگی از دستگاه گوارش گونه هایی از کرم های خاکی و دفع این مواد از بدن کرم، حاصل می شود (۴). این فرایند نوعی فرایند مزوفیلیک بوده و محصول پایانی غنی تری تولید می کند. همچنین با عبور مواد آلی از معده کرمها، مدفوع کرمی (کود کرمی) فعالیت میکروبی بالایی داشته و ویژگی تنظیم کننده ی رشد گیاهان را داراست (۵).

Eisenia foetida گونه ای کرمی است که در تحقیقات زیادی از آن استفاده شده است (۸-۶). کرم سطحی *Eisenia foetida*، که معمولا به عنوان جنبنده قرمز شناخته شده است دارای راندمان ویژه ای در فرایند ورمی کمپوست است، این کرم قادر به مصرف مواد غذایی به اندازه وزن بدن خود در طول روز می باشد و حاوی میکروارگانیسم های روده ای مختلفی است که با تولید آنزیم هایی مثل آمیلاز،

پروتئاز، لیپاز و سلولاز تجزیه بیولوژیکی مواد آلی را افزایش می دهد (۵).

با بررسی مطالعات انجام شده در این زمینه مشخص گردید که در تولید ورمی کمپوست از مواد مختلفی از جمله مواد زائد جامد آلی، لجن فاضلاب، ضایعات کشاورزی و مواد زائد صنعتی، به عنوان منبع مواد آلی و مواد مغذی استفاده گردیده است. Ravindran و همکاران از ضایعات تولیدی صنعت دباغی با کود گاوی و برگ درختان (۹)، Hanc و همکاران از ورمی کمپوست ضایعات میوه سیب با کاه (۱۰) و Wani و همکاران از ضایعات باغچه با زائدات آشپزخانه و کود دامی (۱۱) ورمی کمپوست تولید کردند. Lim و همکاران ورمی کمپوست سبوس برنج با پسماندهای موزو انبه را در نسبت های مساوی ۱:۱ مطالعه کرده و کود حاصل از سبوس برنج با انبه را با کیفیت ترین کود گزارش کردند (۱۲). با توجه به اینکه عمده ترین محصول کشت شده در استان خوزستان نیشکر بوده و باگاس یکی از پسماند های تولیدی از آن است و در سال ۱۳۹۲ تناژ باگاس تولید شده برابر ۱۲۰۴۸۳۵ تن بوده است. بنابراین در مطالعه حاضر سعی بر آن شد که ورمی کمپوست با استفاده از باگاس مورد بررسی قرار گیرد. هدف مطالعه فعلی استفاده از باگاس تولید شده از نیشکر و ترکیب آن با زائدات آشپزخانه و تولید کود مناسب و با کیفیت و حرکت به سمت چرخه های سازگار با محیط زیست و کشاورزی پایدار می باشد.

روش بررسی

این مطالعه به روش تجربی انجام شد. ضایعات مورد استفاده در این تحقیق شامل باگاس و مواد زائد آشپزخانه بوده که باگاس از کارخانه نیشکر هفت تپه و مواد زائد آشپزخانه از محله کوی

(ANOVA) در سطح معنادار ۰/۰۵ و همین طور نرم افزار Excel مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها

در مطالعه حاضر مجموعاً ۹ تیمار مورد بررسی قرار گرفت و کلیه نتایج در جداول ۱ و ۲ آورده شده است. همانطور که مشهود است، pH اولیه در هر سه تیمار کمی خنثی بوده و مقدار آن در طول زمان نسبت به مقدار اولیه تغییرات زیادی نداشته و در پایان آزمایش به رنج اسیدی تغییر یافت. pH کنترل از ۷/۴۶ به ۶/۳۶۷، در نسبت ۱:۱ از ۷/۲۱ به ۶/۷۹ و در نسبت ۱:۲ از ۷/۱۲ به ۶/۵۸ افت داشت. مقدار کل کربن آلی در تیمارها، با هم متفاوت بوده و مقدار اولیه آن در تیمارها بین ۳۵ تا ۵۱ درصد بود. در پایان آزمایش و با گذشت زمان، بیشترین کاهش در مقدار کل کربن آلی در نسبت ۱:۲ بدست آمد (۳۵/۸۶ به ۱۶/۴۹ درصد) و بیشترین مقدار کربن آلی در تیمار کنترل مشاهده گردید. مقدار نیتروژن در تیمارها روندی کاهشی داشته و بیشترین مقدار کاهش در تیمار با نسبت ۱:۲ دیده شد، که مقدار آن از ۱/۴۶ درصد در سوبسترای اولیه به ۰/۹۷ درصد در ورمی کمپوست رسید. نسبت C/N نیز روندی کاهشی داشته و مقدار آن در کنترل از ۶۴/۸۸ به ۵۸/۴۱، در نسبت ۱:۱ از ۳۲/۶۲ به ۲۶/۷۹ و در نسبت ۱:۲ از ۲۴/۵۵ به ۱۶/۹ کاهش یافت. مقدار پتاسیم کل در کنترل از ۰/۴۱ به ۰/۶۱، در نسبت ۱:۱ از ۰/۶۹ به ۱/۵۲ و در نسبت ۱:۲ از ۰/۸۸ به ۲/۰۶ درصد افزایش یافت. مقدار فسفر در دسترس در کنترل از ۲۷/۷۸ به ۴۰/۸ و در نسبت ۱:۱ از ۳۴/۶ به ۷۰/۴۲ و در نسبت از ۴۰/۶ به ۸۴/۹ میلی گرم بر کیلوگرم افزایش یافته بود.

استادان گلستان تهیه شدند. در این مطالعه ۳ تیمار و در سه بار تکرار (در مجموع ۹ واحد آزمایشگاهی) در ظروف مناسب چوبی ساخته شد. در یکی از تیمارها باگاس به تنهایی و به عنوان کنترل در نظر گرفته شد و به منظور بررسی تاثیر مقدار مواد آلی بر روی روند تجزیه و کیفیت کود تولیدی، دو تیمار دیگر حاوی باگاس با زائدات آشپزخانه در دو نسبت ۱ به ۱ (۱/۵ کیلوگرم باگاس با ۱/۵ کیلوگرم زائدات آشپزخانه) و ۱ به ۲ (۱ کیلوگرم باگاس با ۲ کیلوگرم زائدات آشپزخانه) تهیه گردید. همچنین اقدام به جداسازی مواد غیر قابل قبول برای کرمها از پسماندهای آشپزخانه شد. تمامی تیمارها با وزن مشخص ۳ کیلوگرم آماده شد و به تمامی بسترها ۶۰ عدد کرم اضافه گردید در طی مدت تحقیق به کلیه بسترهای آماده شده به طور متناوب (هفته ای یکبار) آب اضافه گردید. به منظور هوادگی و حذف بوی ناشی از تجزیه تیمارها بطور متناوب (هر ۳ روز یکبار) به صورت دستی تیمارها زیر و رو گردید. در این مدت پایش دما، به صورت روزانه اندازه گیری و در محدوده ۲۰ تا ۳۰ درجه سانتیگراد کنترل گردید و رطوبت بسترها نیز در محدوده ۸۰-۶۰ درصد حفظ گردید.

پارامترهای مورد بررسی شامل: pH با تهیه سوسپانسیون ۱:۱۰ و اندازه گیری با pH متر (Eutech pH۱۵۰۰)، درصد کربن آلی با روش سوزاندن (۱۳)، درصد نیتروژن کل به روش کجالدال (۱۴)، فسفر دسترس با روش السن (۱۵) و درصد پتاسیم کل با روش فلیم فتومتر (۱۶) در طول دو ماه کمپوست سازی بوسیله کرم ایزینیا فوتیدا هر ۲۰ روز یکبار اندازه گیری شد. داده های پژوهش با استفاده از نرم افزار SPSS (آزمون آماری

جدول ۱: میانگین غلظت مواد مغذی (روز صفر) در تیمارها با سه بار تکرار

پارامتر	کنترل	تیمار با نسبت ۱:۱	تیمار با نسبت ۱:۲
pH	۷/۴۶±۰/۰۶	۷/۲۱±۰/۱۶	۷/۱۲±۰/۴۷
%TOC	۵۱/۷±۰/۹۳	۳۶/۷۵±۰/۱۱	۳۵/۸۶±۰/۱۵
%TKN	۰/۷۹±۰/۰۰۹	۱/۱۳±۰/۰۰۲	۱/۵±۰/۰۰۲
C/N	۶۴/۵۹±۰/۴۳	۳۲/۶±۰/۱۵	۲۴/۶±۰/۱۳
%TK	۰/۴±۰/۰۰۱	۰/۷±۰/۰۰۱	۰/۸۸±۰/۰۰۵
(mg/kg)P _{val}	۲۷/۷۸±۲/۸۵	۳۴/۶±۰/۷۷	۴۰/۶±۱/۱۸

جدول ۲: میانگین غلظت مواد مغذی پایانی (روز ۶۰) در تیمارها با سه بار تکرار

پارامتر	کنترل	تیمار با نسبت ۱:۱	تیمار با نسبت ۱:۲	P
pH	۶/۳۶±۰/۱۳	۶/۷۹±۰/۱۵	۶/۵۸±۰/۶۲	۰/۰۱۴
%TOC	۴۰/۸۸±۱/۶۵	۱۸/۲۱±۱/۱۱	۱۶/۵±۱/۱۱	۰/۰۰۲
%TKN	۰/۷۳±۰/۰۰۵	۰/۷±۰/۰۰۷	۰/۹۷±۰/۰۰۵	۰/۰۰۱
C/N	۵۶/۸±۰/۲۶	۲۶/۸±۱/۵۲	۱۶/۹±۱/۲	۰/۰۰۲
%TK	۰/۶±۰/۰۰۴	۱/۵۳±۰/۰۰۳	۲/۰۶±۰/۰۰۶	۰/۰۰۶
(mg/kg)P _{val}	۴۰/۸±۱/۶۵	۷۰/۴۲±۱/۷۷	۸۴/۹±۰/۱۱	۰/۰۰۴

بحث و نتیجه گیری

که در این مطالعه نیز تمامی تیمارها دارای pH مناسبی بودند.

کاهش pH در مطالعه حاضر با تحقیقات زیاد دیگری همخوانی دارد (۲۳-۱۹).

کربن آلی در طول فرایند ورمی کمپوست زائدات کاهش یافته و در طی تجزیه، کربن در دسترس به عنوان منبع انرژی توسط کرمها و میکروارگانیسمها مصرف شده، و در نهایت خروج CO₂ منجر به کاهش TOC می گردد (۱۱،۲۴). در مطالعه ای دیگر فعالیت مشترک بین کرمها و میکروارگانیسمها مسئول کاهش TOC در تیمارها گزارش شده است (۲۵). در مطالعه حاضر کاهش TOC ۵۴٪ در تیمار با نسبت ۱:۲ بدست آمد، که این کاهش می تواند به جمعیت و فعالیت بیشتر کرمهای خاکی در اثر شرایط تغذیه ای مناسب در این تیمار برگردد. همچنین در

کرم ایزنیا فونیتیدا مواد آلی را به مواد پایدار و مغذی تر (ورمی کمپوست) تبدیل می کند. ویژگی های شیمیایی تیمارها بعد از فرایند توسط کرمها تغییر یافت. pH در تمامی تیمارها کاهش یافته و مقدار نهایی آن از مقدار اولیه کمتر شده است، و این میزان تغییرات در طول فرایند، به تجزیه میکروبی و تولید CO₂ و اسیدهای آلی بستگی دارد (۱۷،۱۸). در مطالعه انجام شده توسط Pramanik و همکاران معتقد هستند که تجزیه مواد آلی منجر به تشکیل اسید هیومیک و در نتیجه آن کاهش pH می شوند (۱۶). در مطالعه ای دیگر Suthar اذعان کرد که تغییر pH به علت تجزیه میکروبی در طول فرایند است (۱۹). مطلوبترین pH برای کرمها در رنج ۵-۹ گزارش شده است (۲۰)

در نسبت ۱:۲ دیده شد و ورمی کمپوست بدست آمده در این نسبت دارای $C/N = ۱۶/۹$ بود.

فسفر و پتاسیم نیز از نوترینت های مهم و ضروری برای فتوسنتز، انتقال انرژی و رشد در گیاه هستند. در پایان آزمایش میزان فسفر و پتاسیم در نسبت ۱:۱ و ۱:۲ بیشتر از کنترل بوده و بیشترین مقدار فسفر در دسترس به ترتیب در نسبت ۱:۲ (۵۲٪)، نسبت ۱:۱ (۵۰/۸٪) و کنترل ۳۲٪ بدست آمد. Suthar گزارش کرد که کرما نقش موثری بر معدنی سازی فسفر در زائدات دارند (۲۰). همچنین افزایش مقدار P_{ava} در طول فرایند، از طریق معدنی سازی و تحریک فسفر توسط باکتریها و فعالیت آنزیم فسفاتاز در کرما نیز صورت می گیرد (۳۴). در این مطالعه روند تغییرات پتاسیم کل در طول زمان نیز افزایشی بوده و مقدار آن در کنترل از ۰/۴ به ۰/۶، در نسبت ۱:۱ از ۰/۶۹ به ۱/۵۲ در نسبت ۱:۲ از ۰/۸ به ۲/۰۶ درصد تغییر یافت. افزایش پتاسیم کل را می توان ناشی از افزایش تولید اسید، افزایش معدنی سازی در طول فرایند و تغییر شکل پتاسیم نامحلول به شکل محلول دانست (۱۸،۳۵). افزایش مقدار پتاسیم در مطالعه ما با افزایش مقدار پتاسیم در مطالعه Sangwan و همکاران بر روی ورمی کمپوست زائدات صنعت شکر همخوانی دارد (۳۶). تجزیه و تحلیل نتایج نشان داد که تفاوت معنی داری بین کلیه پارامترهای اندازه گیری شده در تیمار کنترل و ورمی کمپوست ۶۰ روزه وجود دارد که این مسئله نشان دهنده نقش میزان اختلاط ماده اصلاحی در افزایش راندمان فرایند می باشد. لازم به ذکر است که اگر ورمی کمپوست در بازه زمانی بیشتر از ۶۰ روزه مطالعه می شد روند تجزیه کامل تر انجام می گرفت و به تبع آن راندمان فرایند بیشتر می شد.

مطالعه Kaviraj and Sharma، کاهش TOC ۴۵-۲۰٪ در ورمی کمپوست زائدات شهری گزارش شد (۲۶). کاهش کربن آلی در مطالعه حاضر با مشاهدات سایر همکاران در مطالعات دیگر همخوانی دارد (۲۹-۲۶).

نیترژن موجود در خاک به دو شکل نیترژن آلی و غیر آلی وجود دارد. نیترژن غیر آلی عمدتاً به شکل نترات و آمونیاک بوده و فرم نیترژن در دسترس برای گیاهان هستند. در این مطالعه در کلیه تیمارها غلظت آمونیاک در طول فرایند کاهش یافت، به طوری که بیشترین مقدار نیترژن نهایی در نسبت ۱:۲ و به مقدار ۰/۹۷ درصد به دست آمد. Meunchang و همکاران گزارش کردند که فرار سازی NH_4^+ در طول تجزیه مواد آلی منجر به کاهش نیترژن می شود (۳۰). در مطالعه ایی که بر روی استفاده از زائدات ذرت و کتان در کمپوست لجن فاضلاب کارخانه روغن زیتون انجام گردید، کاهش ۳۲٪ و ۱۵٪ نیترژن را نشان دادند (۳۱).

C/N پارامتری است که بطور گسترده به عنوان شاخص رسیدگی کمپوست و کیفیت کود مورد استفاده در کشاورزی بکار می رود. بررسی نتایج بدست آمده نشان داد که نسبت کربن به نیترژن (C/N) در طی فرایند ۶۰ روزه ورمی کمپوست کاهش یافته و این روند کاهش میزانی تثبیت مواد در کلیه تیمارها و افزایش بهبود شرایط تجزیه ایی و بهبود کیفیت کود حاصله توسط کرماهای خاکی را نشان می دهد (۳۲). همچنین کاهش C/N عمدتاً به علت آزاد شدن بخشی از کربن موجود به شکل CO_2 در اثر فعالیت تنفسی کرما می باشد (۳۳). بر اساس گزارشات C/N کمتر از ۲۰ درجه رسیدگی قابل قبولی را نشان می دهد و در مطالعه حاضر حداکثر کاهش در طول فرایند

نشان داد که باگاس اصلاح شده با زائدات آشپزخانه محرک رشد کرم ها در مقایسه با تیمار کنترل (باگاس به تنهایی) است.

تشکر و قدر دانی

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی به شماره ۹۲۱۳ - ETRC مصوب مرکز تحقیقات فناوری های زیست محیطی علوم پزشکی جندی شاپور اهواز می باشد. بدین وسیله نویسندگان مقاله مراتب تشکر و قدردانی خود را از مرکز تحقیقات فناوری های زیست محیطی و معاونت توسعه پژوهش و فناوری دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز که زمینه لازم را برای این تحقیق فراهم آورده اند اعلام می نمایند.

References

- ۱- Nair J, Sekiozoic V, Anda M. Effect of pre-composting on vermicomposting of kitchen waste. *Bioresource Technology* ۲۰۰۶; ۹۷(۱۶):۲۰۹۱-۹۵.
- ۲- Tripath G, Bhardwaj P. Decomposition of kitchen waste amended with cow manure using an epigeic species (*Eisenia fetida*) and an anecic species (*Lampito mauritii*). *Bioresource Technology* ۲۰۰۴; ۹۲(۲):۲۱۵-۱۸.
- ۳- Parvaresh A, Movahedian H, Hamidian L. Survey of chemical quality and fertilizer value of vermicomposted municipal wastewater sludge. *J of Water and Wastewater* ۲۰۰۴; ۲(۵۰): ۳۰-۵. [Persian].
- ۴- Kaushik P, Garg VK. Vermicomposting of mixed solid textile mill sludge and cow dung with the epigeic earthworm *Eisenia foetida*. *Bioresource Technology* ۲۰۰۳; ۹۰(۸): ۳۱۱-۱۶.
- ۵- Hong S W, Lee J S, Chung K S. Effect of enzyme producing microorganisms on the biomass of epigeic earthworms (*Eisenia fetida*) in vermicompost. *Bioresource Technology* ۲۰۱۱; ۱۰۲(۱۰): ۶۳۴۴-۴۷.
- ۶- Subramanian S, Sivarajan M, Saravanapriya S. Chemical changes during vermicomposting of sago industry solid wastes. *J Hazard Mater* ۲۰۱۰; ۱۷۹(۱): ۲۱۸-۲۲.
- ۷- Yadav A, Garg V K. Feasibility of nutrient recovery from industrial sludge by vermicomposting technology. *J Hazard Mater* ۲۰۰۹; ۱۶۸(۱): ۲۶۲-۶۸.
- ۸- Yadav A, Garg VK. Bioconversion of food industry Sludge into value-added product (vermicompost) using epigeic earthworm *Eisenia fetida*, *World Revi. Sci Technol Sust Dev* ۲۰۱۰; ۷(۳): ۲۲۵-۳۸.

با توجه به نتایج به دست آمده می توان گفت که استفاده از کرمهای خاکی به منظور تبدیل انواع مختلف مواد زائد در ورمی کمپوست، منجر به رونق اقتصادی در کشاورزی و حفظ محیط زیست در سطح ملی می شود. همچنین تثبیت مواد آلی در تیمارها منجر به بهبود شرایط تجزیه و معدنی سازی مواد آلی توسط آیزنیا فوتیدا می شود. نتایج حاصله از آنالیز شیمیایی مواد ورمی کمپوست شده در این مطالعه، افزایش نوترینت های فسفر در دسترس و پتاسیم کل و کاهش در کل کربن آلی، نیتروژن و C/N را نشان می دهد. در بین تیمارهای بکار گرفته شده تیمار باگاس مخلوط شده با زائدات پسماند آشپزخانه در نسبت ۱:۲ کیفیت ورمی کمپوست بهتری را نشان داد. همچنین این مطالعه

- ۹- Ravindran, B, Contreras-Ramos SM, Sekaran G. Changes in earthworm gut associated enzymes and microbial diversity on the treatment of fermented tannery waste using epigeic earthworm *Eudrilus eugeniae*. *Ecological Engineering* ۲۰۱۰; ۷۴(۶): ۳۹۴-۴۰۱.
- ۱۰- Hanc A, Chadimova Z. Nutrient recovery from apple pomace waste by vermicomposting technology. *Bioresource technology* ۲۰۱۴; ۱۶۸(۱۱): ۲۴۰-۴۴.
- ۱۱- Wani KA, Mamta, Rao RJ. Bioconversion of garden waste, kitchen waste and cow dung into value-added products using earthworm *Eisenia fetida*. *Biological Sciences* ۲۰۱۳; ۲۰(۲): ۱۴۹-۵۴.
- ۱۲- Lim S, Wu Y, Sim Ed, Yih S, Lim N. Biotransformation of rice husk into organic fertilizer through vermicomposting. *Ecological Engineering* ۲۰۱۲; ۴۱(۶): ۶۰-۴.
- ۱۳- Nelson DW, Sommers L.E. Total carbon and organic carbon and organic matter. In: Page, A.L., Miller, R.H., Keeney, D.R. (Eds.), *Method of Soil Analysis*. American Society of Agronomy, Madison, Wilcosin, ۱۹۹۶. ۵۳۹-۷۹.
- ۱۴- Bremner, J.M., Nitrogen-total. In: Sparks, D.L. (Ed.), *Methods of Soils Analysis*. Part ۳. Chemical Methods. Soil Science Society of America, Madison, WI, ۱۹۹۶; ۱۰۸۵-۱۲۲.
- ۱۵- Olsen SR, Cole CV, Watanabe FS, Dean L A. Estimation of Available Phosphorus in Soils by Extraction with Sodium Bicarbonate. *Circ. US Dept. Agric* ۱۹۵۴; ۹۳۹.
- ۱۶- Santhi R, Natesan R, Bhaskaran A, Murugappan V. *Procedures for Soil Testing and Water Quality Appraisal*. Tamil Nadu Agricultural University., ۲۰۰۳, India, ۳۶-۴۰.
- ۱۷- Kaushik P, Garg VK. Dynamics of biological and chemical parameters during vermicomposting of solid textile mill sludge mixed with cow dung and agricultural residues. *Bioresour Technol* ۲۰۰۴; ۹۴(۲): ۲۰۳-۹.
- ۱۸- Khwairakpam M, Bhargava R. Vermitechnology for sewage sludge recycling. *Journal of Hazardous Materials* ۲۰۰۹; ۱۶۱(۲): ۹۴۸-۵۴.
- ۱۹- Pramanik P. Changes in microbial properties and nutrient dynamics in bagasse and coir during vermicomposting: quantification of fungal biomass through ergosterol estimation in vermicompost. *Waste Manage* ۲۰۱۰; ۳۰(۵): ۷۸۷-۹۱
- ۲۰- Suthar S.. Microbial and decomposition efficiencies of monoculture and polyculture vermireactors based on epigeic and anecic earthworms. *World J. Microbiol. Biotechnol* ۲۰۰۸; ۲۴ (۸): ۱۴۷۱-۴۷۹
- ۲۱- Singh A, Jain A, Sarma B K, Abhilash P C, Singh H B. Solid waste management of temple floral offerings by vermicomposting using *Eisenia fetida*. *Waste Management* ۲۰۱۳; ۳۳(۷): ۱۱۱۳-۱۸.

- ۲۲- Kaushik P, Garg VK . Dynamics of biological and chemical parameters during vermicomposting of solid textile mill sludge mixed with cow dung and agricultural residues. *Bioresour Technol* ۲۰۰۴; ۹۴(۲):۲۰۳-۲۰۹.
- ۲۳- Khwairakpam M, Bhargava R. Vermitechnology for sewage sludge recycling. *Journal of Hazardous Materials* ۲۰۰۹; ۱۶۱(۲): ۹۴۸-۵۴.
- ۲۴-Hait S,Tare.V. Vermistabilization of primary sewage sludge. *Bioresource Technology* ۲۰۱۱; ۱۰۲(۳); ۸۱۲-۲۸۲۰.
- ۲۵- Yadav A, Garg V.K. Recycling of organic wastes by employing *Eisenia fetida*. *Bioresource Technology* ۲۰۱۱; ۱۰۲(۳): ۲۸۷۴-۸۰.
- ۲۶- Kaviraj SS, Sharma S. Municipal solid waste management through vermicomposting employing exotic and local species of earthworms.*Bioresour. Technol* ۲۰۰۳; ۹۰(۸), ۱۶۹-۱۷۳.
- ۲۷- Suthar S, Singh S. Feasibility of vermicomposting in biostabilization of sludge from a distillery industry. *Sci Total Environ* ۲۰۰۸; ۳۹۴(۲-۳):۲۳۷-۴۳.
- ۲۸-Nogales R, Cifuentes C, Benitez E. Vermicomposting of winery wastes: a laboratory study. *J Environ Sci Hlth Part B* ۲۰۰۵; ۴۰(۴):۶۵۹-۷۳.
- ۲۹-Nahrul Hayawin Z, Abdul Khalil HPS, Jawaid M, Hakimi Ibrahim M, Astimar AA. Exploring chemical analysis of vermicompost of various oil palm fibre wastes *Environmentalist* ۲۰۰۹; ۳۰(۳):۲۷۳-۲۷۸.
- ۳۰-Meunchang S, PanichsakpatanaS, Weaver RW. Co-composting of filter cake and bagasse; by-products from a sugar mill. *Bioresource Technology* ۲۰۰۵; ۹۶(۴), ۴۳۷-۴۲.
- ۳۱-Paredes C, Bernal MP, Cegarra J, Roig A. Bio-degradation of olive mill wastewater sludge by its co-composting with agricultural waste. *Bioresource Technology* ۲۰۰۲; ۸۵(۱): ۱-۸.
- ۳۲-Omrani GH, Asgharnia HA. Capability of earth worm (*Eisenia fetida*) in processing of household wastes tovermicompost. [J of school of public health](#) ۲۰۰۴; ۲ (۱۰): ۵۹ - ۶۶. [Persian]
- ۳۳-YadavA, GargVK. Industrial wastes and sludges management by vermicomposting. *Rev Environ Sci Biotechnol* ۲۰۱۱; ۱۰(۳):۲۴۳-۷۶.
- ۳۴-- Suthar S. Vermicomposting of vegetable-market solid waste using *Eisenia fetida*: Impact of bulking material on earthworm growth and decomposition rate. *Ecological Engineering* ۲۰۰۹; ۳۵(۵): ۹۱۴-۲۰.
- ۳۵- Suthar S.Development of a novel epigeic-aneic based polyculture vermireactor for efficient treatment of municipal sewage water sludge. *Int. J. Environ.Waste Manage* ۲۰۰۸; ۲ (۱-۲): ۸۴-۱۰۱.

۳۶-Sangwan PK, aushik CP, Garg VK Vermicomposting of sugar industry waste (press mud) mixed with cow dung employing an epigeic earthworm *Eisenia fetida* Waste Management & Research ۲۰۱۰;۲۸(۱):۷۱-۷۸.

Received: ۲۰۱۴/۱۲/۳۰

Accepted: ۲۰۱۵/۲/۱۴

Survey of Producted Vermicomposting from Amended Baggase and Kitchen Waste Using Eisenia Fetida

Nadali Alavi (Ph.D)^۱, Zohre Ebrahimi (M.Sc)^۲, Ali akbar Babae (Ph.D)^۳,
Abdolkazem Neisi(Ph.D)^۳

^۱.Environmental Technologies Research Center, Associate_Professor, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

^۲. MSc student in Environmental Health Engineering, School of Health ,Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz ,Iran

^۳.Environmental Technologies Research Cente, Associate_Assistant Professor, Department of Environmental Health Engineering, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Abstract

Introduction: Solid waste management is one of the biggest environmental challenges of the world due to the increase of population and urbanization. Use of earthworms has received considerable attention in recent years for waste disposal and their conversion to useful materials. The aim of the study was to produce vermicompost from bagasse and kitchen waste.

Methods: In this experiment, bagasse and kitchen waste treatments were prepared in three replications (a total of ۹ Laboratory units). Parameters of pH, total organic carbon, total nitrogen, phosphorous, and potassium were measured for ۶۰ days.

Results: Over time, the pH of process did not have any significant change compared to the initial level; it actually had a decreasing trend. The achieved results showed decrease in total organic carbon (TOC), nitrogen (N), C/N, and increase in phosphorous (P) and potassium (K). The highest amounts of available phosphorous and total potassium were obtained as ۵۲% and ۵۷% with a ratio of ۱:۲.

Conclusion: In the vermicomposting process, the most proper mixture of bagasse with kitchen waste was observed in ۱:۲ ratio. It was also superior to other treatments in most assessed parameters.

Keyword : Vermicompost, Baggase, kitchen waste

This Paper Should be Cited as:

Nadali Alavi (Ph.D), Zohre Ebrahimi (M.Sc), Ali akbar Babae (Ph.D), Abdolkazem Neisi (Ph.D). Survey of Producted Vermicomposting from Amended Baggase and Kitchen Waste.... Journal Toloobehdasht Sci